

ΘΕΜΑ Α ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ

A1. Τα οφέλη του εθελοντισμού είναι εμφανή στην ψυχική υγεία αλλά και την κοινωνική ζωή των εθελοντών. Οι εθελοντές αντέχουν καλύτερα το εργασιακό άγχος, αντιμετωπίζουν με χαλαρότητα τα προβλήματα, με ψυχραιμία και υπομονή τους συναδέλφους τους, ξεπερνώντας τις επαγγελματικές δυσκολίες. Όσον αφορά την κοινωνική ζωή τους, ο εθελοντισμός τους επιτρέπει να αποκτούν δεξιότητες και νέες επαφές, ενισχύοντας την κοινωνική και πολιτική τους συνείδηση. Τέλος, η ανιδιοτελής προσφορά δημιουργεί ένα αίσθημα αισιοδοξίας, εσωτερικής πληρότητας και ισορροπίας σε όλους τους τομείς της ζωής τους.

2^η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

A2. A) Θεματική περίοδος: «Καθώς η εθελοντική εργασία.... ποτέ ότι είχαν»

Λεπτομέρειες: « Κοινωνικοποιούνται...προβλημάτων»

Κατακλείδα: « Γενικότερα..στη ζωή μας».

B) ομαδική = συλλογική

ενισχύεται= ενδυναμώνεται

αδράνεια= απραξία, απάθεια

A3. Είδος κειμένου: ΑΡΘΡΟ

Απαιτείται τίτλος

Δεδομένο: Ο εθελοντισμός προσφέρει τόσο στο άτομο όσο και στο κοινωνικό σύνολο

Ζητούμενο 1: Μορφές εθελοντικών δράσεων μέσα από τις οποίες μπορούν να αντιμετωπιστούν σύγχρονα προβλήματα

Ζητούμενο 2: Τρόποι αντιμετώπισης που το σχολείο μπορεί να συμβάλει στην καλλιέργεια πνεύματος εθελοντισμού στους νέους

Πρόλογος:

Αφόρμηση από επικαιρότητα: Αφόρμηση από το κείμενο αναφοράς και την έρευνα της Eva Mojza και της Sabine Sonnentag για τα οφέλη του εθελοντισμού. Αναφορά στα ζητούμενα.

Z1 Μορφές Εθελοντικών δράσεων

- **Διεθνής εθελοντισμός (Αντιμετώπιση φτώχειας, συνεπειών πολέμου, φυσικών καταστροφών)**
 - ✓ Αποστολή βοήθειας σε χρήματα, ρουχισμό, τρόφιμα, ιατροφαρμακευτικό υλικό σε χώρες ή περιοχές που επλήγησαν είτε από φυσική καταστροφή, είτε λόγω πολέμου (π.χ. Γιατροί χωρίς Σύνορα, Action Aid, Γιούνισεφ)
 - ✓ Προσφορά αλληλεγγύης, γνώσης, ανθρωπιστικού έργου ως διασώστες.
- **Περιβαλλοντικός εθελοντισμός (Οικολογική καταστροφή)**
 - Ομάδες οικολογικής προστασίας (π.χ. συμμετοχή σε καθαρισμούς ακτών, δεντροφυτεύεις, οικολογικές οργανώσεις)
 - ✓ Στήριξη οργανώσεων που εργάζονται για την προστασία ειδών προς εξαφάνιση, προστασία αδέσποτων ζώων, κ.α.
 - ✓ Δασοπυρόσβεση, δασοπροστασία.
 - ✓ Προσφορά εθελοντικής εργασίας στο πλαίσιο των εναλλακτικών μορφών τουρισμού, όπως ο αγροτουρισμός ή ο οικοτουρισμός.
- **Πολιτιστικός εθελοντισμός (ενδυνάμωση πολιτισμού, αντιμετώπιση πολιτισμικής υποβάθμισης)**
 - ✓ Δράσεις στο χώρο του πολιτισμού (π.χ. κίνημα για τα Μάρμαρα του Παρθενώνα).
 - ✓ Συμμετοχή εθελοντών σε μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις (π.χ. Ολυμπιακοί Αγώνες).
- **Κοινωνικός εθελοντισμός (κοινωνικές ανισότητες, αντιμετώπιση εκτάκτων κοινωνικών αναγκών)**
 - ✓ Ομάδες υποστήριξης ατόμων που βρίσκονται σε δύσκολη κατάσταση και δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν προβλήματα της καθημερινότητας ή δυσκολεύονται ακόμη και για την επιβίωσή τους.
 - ✓ Προσφορά στο συνάνθρωπο με συμμετοχή σε πρωτοβουλίες :
αιμοδοσία, δωρεά οργάνων σώματος, κ.α.
 - ✓ Ομάδες που προσφέρουν έργο όσον αφορά την ανάληψη εκδηλώσεων και διοργανώσεων από την επίσημη πολιτεία αλλά και την επίλυση κοινωνικών προβλημάτων, ειδικότερα μάλιστα όταν το κράτος δεν διαθέτει τους πόρους ή την υποδομή, προκειμένου να δώσει λύσεις (π.χ. ομάδες δασοπυρόσβεσης)

Z2 Τρόποι που το σχολείο μπορεί να καλλιεργήσει το πνεύμα του εθελοντισμού

- Περιορισμός ανταγωνισμού.

- Επισκέψεις σε διάφορους χώρους όπως οίκους ευγηρίας, νοσοκομεία, και προσφορά των παιδιών, ώστε αυτά από μικρά να αντιλαμβάνονται την αξία της προσφοράς.
- Καλλιέργεια ηθικών αξιών μέσω των μαθημάτων, παροχή ανθρωπιστικής παιδείας ώστε να διαμορφωθούν προσωπικότητες οι οποίες διαθέτουν ηθικές αξίες και ανθρωπιστικά ιδεώδη.
- Οι εκπαιδευτικοί να αποτελούν πρότυπα εθελοντικής δράσης, δίνοντας το παράδειγμα στους μαθητές τους.
- Συζητήσεις, πρόσκληση ανθρώπων με σπουδαίο εθελοντικό έργο, προκειμένου τα παιδιά να ενημερωθούν για τα οφέλη που θα προκύψουν από τις δράσεις τους τόσο για τα ίδια όσο και για την κοινωνία.
- Μύηση μαθητικών κοινοτήτων στην ανάληψη εθελοντικών πρωτοβουλιών, διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων μέσα στο σχολείο με στόχο την συγκέντρωση χρημάτων για τους άπορους.
- Έκδοση σχολικής εφημερίδας όπου θα καταγράφονται διάφορα προβλήματα που ανακύπτουν στην τοπική κοινωνία, με σκοπό τον προβληματισμό και την ενεργοποίηση των μαθητών.

Επίλογος : Σύνοψη του θέματος. Επιτονισμός της σημασίας του εθελοντισμού και του ρόλου του σχολείου στην καλλιέργεια εθελοντικού πνεύματος στους νέους. Είναι στο χέρι μας μέσω του εθελοντισμού να δημιουργήσουμε ένα καλύτερο κόσμο.

B1.

Στο ποίημα “Καταφύγιο για τη νύχτα” το ποιητικό υποκείμενο πραγματεύεται ποικίλα θέματα κοινωνικής φύσεως. Ένα από αυτά είναι οι άστεγοι που δεν έχουν ένα ασφαλές μέρος να περάσουν τη νύχτα ζώντας μέσα σε αντίξοες καιρικές συνθήκες (“Και στους άστεγους που μαζεύονται.....βρίσκει ένα καταφύγιο για τη νύχτα”). Ένα άλλο θέμα που εξετάζεται είναι η απουσία κοινωνικής αλληλεγγύης απέναντι στους ανθρώπους που το έχουν ανάγκη, αλλά και η έκκληση για βοήθεια στον υπόλοιπο κόσμο (“Σαν διαβάσεις τούτ’ δω.....’ανθρωπε”). Τέλος, στο ποίημα ο Μπρεχτ θίγει το ζήτημα της απουσίας των ανθρωπίνων σχέσεων, αλλά και της εκμετάλλευσης του ανθρώπου από τον συνάνθρωπο (“ Δεν θα καλύτερέψουνε ανάμεσα στους ανθρώπους οι σχέσεις. Δεν συντομεύει έτσι η εποχή της εκμετάλλευσης”).

B2.

α) Μεταφορά: «δε συντομεύει έτσι η εποχή της εκμετάλλευσης»

Εικόνα: «Στη γωνιά της 26^{ης} Οδού και του Μπροντγουαίη/ Στέκει ένας άντρας κάθε βράδυ τους μήνες του χειμώνα»

Επανάληψη: «Ο κόσμος έτσι δε θ' αλλάξει»

β) Με τη χρήση του α' ενικού προσώπου το ποιητικό υποκείμενο εξομολογείται όσα ακούει και βλέπει. Παρουσιάζει τις σκέψεις του για την φτώχεια, την εξαθλίωση και την έλλειψη αλληλεγγύης που κυριαρχεί στον κόσμο («Ακούω»).

Με τη χρήση του β' ενικού προσώπου απευθύνεται στον αναγνώστη και σε κάθε άνθρωπο καλώντας σε εθελοντική και συλλογική δράση. Δημιουργώντας διαλογικό τόνο προτρέπει τον καθένα να αλλάξει στάση απέναντι στους άλλους και στην κοινωνία ώστε να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που υπάρχουν. Με ζωντανό και άμεσο τρόπο κινητοποιεί και ευαισθητοποιεί τους αναγνώστες («Μην κλείσεις το βιβλίο»).

Με τη χρήση γ' προσώπου παρουσιάζει το ποιητικό υποκείμενο μια αντικειμενική κατάσταση που υπάρχει στην κοινωνία. Αναφέρεται στην φτώχεια, την εξαθλίωση και την απουσία ανθρωπιάς. Καταλήγει στο συμπέρασμα ότι αν δεν αντιληφθούν οι άνθρωποι ότι είναι αναγκαίο να δράσουν, ο κόσμος δε θα αλλάξει («Ο κόσμος έτσι δε θ' αλλάξει»).

B3.

Στο έργο του Μπρέχτ θίγεται το πρόβλημα της απουσίας ανθρωπιάς και αλληλεγγύης. Ειδικότερα, στις δυσμενείς καιρικές συνθήκες την περίοδο του βαρύ χειμώνα στην πόλη της Νέας Υόρκης, βρίσκεται ένας άνθρωπος αλτρουιστής και γενναιόδωρος, ο οποίος προσφέρει καταφύγιο στους πληγέντες, παρακαλώντας τους συνανθρώπους του να σταθούν αρωγοί στο έργο του. Παρόλο που αρχικά διαπιστώνεται μια απαισιόδοξη χροιά («μα ωστόσο λίγοι άνθρωποι βρίσκουνε καταφύγιο...για μια νύχτα τους φυλάγεις»), στην πορεία ξεδιπλώνεται η αισιόδοξη στάση του ποιητικού υποκειμένου, που διαμνηνύει πως η προσφορά επιβάλλεται να είναι συλλογική. Δε φτάνει ένα μονάχα καταφύγιο για μια νύχτα. Πρέπει να δοθεί πραγματική λύση. Όλοι οι άνθρωποι μαζί, οικοδομώντας ένα δίκτυο αλληλεγγύης, οφείλουν να είναι στυλοβάτες, στηρίζοντας τους συνανθρώπους τους, αφού πρώτα αποβάλλουν τον ατομικισμό τους. Οι φράσεις «Το χιόνι που προορίζονταν γι αυτούς πέφτει στο δρόμο» και «σαν διαβάσεις τούτο 'δω, μην κλείσεις το βιβλίο, άνθρωπε» αντικατοπτρίζουν την κρυμμένη ελπίδα που τρέφει το ποιητικό υποκείμενο για τους συμπολίτες του μελλοντικά, καθώς πιστεύει ότι απευθύνεται σε ανθρώπους που μπορούν να ακούσουν. Εξάλλου, παρόλο που διαβιούμε σε ατομικιστικές αστικές κοινωνίες, στις οποίες επικρατεί ανθρωποφαγία βασισμένη στον υλικό ευδαιμονισμό, το πραγματικό και κυρίαρχο νόημα της ζωής ήταν είναι και θα είναι η κοινωνική προσφορά, η αλληλεγγύη, ενώ η ευτυχία μας δεν είναι παρά η ευτυχία του συνανθρώπου μας. Η ελπίδα και η αισιοδοξία υπάρχουν και είναι εκεί έξω.

Επιμέλεια:

Σαραντίτη Ειρήνη, Δάβου Μαριάννα, Μητρούσκας Δημήτρης, Ξανάλατου Σμαράγδα, Μακράκη Γεωργία, Κοκκίνη Παναγιώτα

και τα κέντρα ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ: Πειραιάς, Κερατσίνι, Παγκράτι Κέντρο, Ηράκλειο Κρήτης, Άγιος Νικόλαος Κρήτη